

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi praznika Sv. Rešnjega Telesa izide prihodnji list v petek dne 14. junija 1895.

Celjsko vprašanje v proračunskem odseku.

(Izvirno poročilo.)

Na Dunaju, 11. junija.

Danes, naposled, se je bavil proračunski odsek s proračunskim poglavjem „srednje šole“ in prišla je na razpravo postavka o utrakvistični gimnaziji v Celju.

Na sejo so došli — izjemoma — vsi člani proračunskega odseka, a prišlo je tudi poslušalec toliko, kakor že veliko let ne.

Razpravo je otvoril poročevalec dvorni svetnik dr. Beer, ki je govoril najprej o raznih drugih srednješolskih razmerah potem pa glede celjske postavke rekel: Jedno desetletje sem je za izobraževalne potrebe slovenskega prebivalstva na Kranjskem primerno skrbjeno. Umevno je, da se zastopniki slovenskega naroda potegujejo za pomnožitev izobraževalnih zavodov za njihovo mladino, in dasi se je na Spodnjem Štajerskem jedna gimnazija že tako uredila, kakor oni zahtevajo, tirjajo še drugo tako šolo. V tem slučaju pa obuja pomisleke kraj, kateri se je v to izbral. Pri posvetovanju o proračunu je lani minister izjavil, da se morajo za realizovanje želj posamičnih narodnostij v mešanih deželah glede srednjih šol izreči zastopniki obeh dotičnih narodnostij, bodisi s sklepom dotičnega dež. zbora ali v državnem zboru. To, da se zahteva kredit za novo gimnazijo v Celju, pa se ne naslanja niti na kak sklep dež. zbora, niti so se za to izrekli zastopniki obeh narodnostij v državnem zboru. Narobe. Pri narodnostnih vprašanjih se je ozirati na taka čutila in zlasti je prva naloga vlade delovati na to, da se izravna mirnim potom pogostoma še ne izrečene narodne difference. Kakor vse kaže, gre tu za utešitev nasprotstev in državniška modrost mora iskati sredstev, kako na jedni strani ustreči eventualnim željam, ne da bi to na drugi strani obujalo nezadovoljnost. Če je bil prejšnji minister morda pripravljen, uvesti v Celju jednake uredbe, kakor v

Mariboru, tako ga je najbrž vodila misel, da se temu nemško prebivalstvo na Spodnjem Štajerskem ne bo zoperstavljalo, in če je sedanji naučni minister lani rekel, da je njegova odločitev odvisna od ugodnih učnih uspehov v Mariboru, je najbrž gojil jednako nadejo. To domnevanje pa se je izkazalo kot popolnoma krivo. Za važni sklep štajerskega dež. zbora so glasovali tudi konservativci. Lokalne razmere poznavajoči deželni šolski svet, ki se pri manj važnih stvareh vpraša za mnenje, se to pot ni vprašal. Zoper ustanovitev novega učnega zavoda kje drugje in ne v Celju bi morda tudi deželni zastop ne bil ugovarjal. V Žalcu in v Št. Jurju so se pripravljale peticije, naj se gimnazija tam ustanovi, a kakor je razvidno iz obravnave v štajerskem dež. zboru, se je izročitev teh peticij preprečila. Poročevalec se je skliceval na to, da je skušal tekom let ustrezati narodnostnim zahtevam glede šole, da pa sedaj vladnega predloga ne more priporočati. Zato da nasvetuje, naj se od vlade v proračun postavljeni znesek za Celje zniža za 1500 gld. in naj se sklence resolucija, ki naroča vladi, da vpraša štajerski deželni šolski svet, ali in kje naj se za slovensko mladino ustanovi učni zavod z nemško-slovenskim učnim jezikom.

Za poročevalcem se je oglasil levičarski poslanec dvorni svetnik dr. Hallwich in rekel: Dolžnost naša je, vprašati gledé te stvari najprej občinski svet celjski in potem štajerski deželni zbor za mnenje. Julija meseca 1894. l. je celjski obč. svet jasno in določno povedal, „da bi ustanovitev slovenskih paralel ali samostojne slovenske gimnazije v Celju imela to posledico, da bi se nemško mesto in vse nemštvo na Spodnjem Štajerskem izročilo slovanstvu.“ Ta sklep, kateri ne moremo prezirati, se je storil, še predno je naučno ministerstvo postavilo dotično postavko v proračun. Na merodajnem mestu se ta klic ni upošteval. Dež. zbor štajerski se je mogel izreči šele potem, ko se je bil proračun že predložil državnemu zboru. Zakonito zastopstvo štajerske dežele svari naučno ministerstvo, naj se pri tem vprašanju ozira na lokalne razmere poznavajočo dež. šolsko oblast, svari, spravljati v nevarnost obstoječe

šolske zavode in s tem narodni mir v deželi. Ali je vlada tudi to preslišala? Ali je od tedaj poizvedela mnenje dež. šolskega sveta? Postavka ne soglašati s kakim sklepom dež. zbora niti z mnenji zastopnikov obeh narodnostij v drž. zboru. Narobe. In nihče ne more tega tako umeti, kakor Nemec iz Češke. Razvoj narodnih razmer na Štajerskem je skoro prav tak, kakor na Češkem, le da so Čehi svoje alpske brate prehiteli za nekaj stoletij. Govornik je potem popisoval razvoj čeških razmer in dokazoval, da je bilo utrakoviziranje šol začetek počesevanju prej nemških občin. Z ozirom na to ne more Nemec iz Češke glasovati za to, da se kaka nemška šola v kaki mešani deželi utrakovizira. Meja njegovi narodni zavednosti ni deželna meja. Če bi drugače čutil in mislil, bil bi v nasprotju s svojimi rojaki; tega neče in ne sme hoteti, to mu velela skrb za lastni obstanek, solidarnost vseh avstrijskih Nemcev, ki ni prazna beseda. Dejanskim izobraževalnim potrebam Slovencev na Štajerskem smo, kakor smo dokazali že pri dolgih in težkih pogajanjih, pripravljeni ugoditi. Imenujejo naj katerikoli slovenski kraj v deželi, kjer naj se položi temelj popolni slovenski srednji šoli; sredstva za to dovolimo takoj. Preveč pa je, zahtevati od nas, naj jim pomagamo doseči narodno-agitatorične in strankarsko-politične namene. Sklicujejo se na obljubo prejšnje vlade. Tako sklicevanje je neosnovano. O kaki obljubi, katero naj je nova vlada meseca novembra 1893. l. prevzela, ni bilo stranki, kateri pripadam, pri nje vstopu v koalicijo, nič zveano, zato bi je taka obljuba tudi ne vezala. Sicer pa: kaj vse je nam Nemcem na Češkem Taaffeova vlada obljubovala. Spomnite se samo na medene tedne češko-nemških punktacij l. 1890. Vlada je sklenila z nami in drugo stranko pravno-veljavno pogodbo, zastavila se je za to pogodbo velelehtna beseda „državna potreba“, pa vendar smo se začasno odrekli izvršitvi te pogodbe, pokazali smo, da vemo, kaj je samozatajevanje. To smemo zahtevati tudi od naših sokoalirancev. Ne zahtevajte od nas preveč; mi smo jedini s svojimi volilci. Izreči smem: Združena nemška levica stoji na strani poročevalčevi; glasovala bo kakor jeden mož proti

Listek.

Popotovanje avstr.-ogr. vojnih ladij v Kiel in slavnostna otvoritev kanala.

(Posneto iz dnevnika vdeleženca-rojaka.)

I.

Vsled povabila nemškega cesarja odločil je naš cesar, naj pri slavnostni otvoritvi kielskega kanala zastopajo Avstrijo štiri vojne ladije. V ta namen so bile izbrane tu večje križarice in jeden torpedolovec; slednji se bode radi svojega manjšega obsega udeležil tudi vožnje pri otvoritvi kanala. Ladije so vse najnovejšega tipa in se z mirno vestjo lahko merijo z ladjami družih veledržav, akoravno imajo te vsled mnogih interesov na morju večjo mornarico. Avstrija bode torej pri tej slavnosti častno zastopana.

Vse tri križarice so imenovane po članovih naše vladarske rodbine. Zovejo se namreč „Marija Terezija“, „Cesarica Elizabeta“ in „Cesar Franc Jožef I.“, torpedolovec se imenuje „Trabant“. Da bi bila udeležitev še znamenitejša, imenoval je cesar poveljnikom te pomorske divizije kontreadmirala nadvojvodo Karla Štefana.

Slavnosti za časa cesarjevega obiska v Pulju so zadržavale ladije, da niso mogle koj na poto-

vanje. Zato smo pa imeli zadnje dni pred odhodom toliko več posla s pripravami, kajti cela vožnja je preračunjena na dva meseca.

Zaukazano nam je bilo pripraviti se za dan 16. maja o polnoči za odhod. Kmalu po polnoči dal nam je službo imajoči kadet s poveljnikove ladije znamenje: Naprej. Bila je temna noč, kar je še povečalo impozantnost našega odhoda. Krasno je bilo videti, kako so naši v službi takorekoč osiveli komandanti brez vsake napake ladije-velikane v tek spravili; brodoge je bilo kmalu razvrščeno, s poveljnikove ladije so signalizirali še kurs in mogočno ter sigurno so plavale ladije po predpisani poti.

17. maja. Po odhodu smo legli k počitku, kajti treba je bilo, da smo morali biti prej, ko je komandant ladije prevzel komando, vsak na svojem prostoru. Ko sem prišel zjutraj na krov, bili smo 60 milj proti jugu. Na levi strani smo videli dobro znane dalmatinske otoke. Služba se je sedaj vršila po navadnem tiru: zjutraj ekserciranje in šola; prej seveda je moralo moštvo ladijo popolnoma očistiti; popoldne od 2. do 6. ure pa zopet šola. Le na večer imamo malo prostega časa. Kdo ne ve, kako dobro se počuti človek po trudopolnem dnevu. O poludne prišel sem do 4. ure na stražo; v tem času peljali smo se mimo otokov Scoglio Pomo,

Andrea, Lissa in Busi. Nebo je bilo precej oblačno in na večer pihal je v nas svež zrak, morje je pa z valovi nemirno pluskalo ob ladije, ki so plavale ravno mimo otoka Pelagosa.

18. maja. Po tej malo nemirni noči napočil je krasen dan. Jaz sem imel jutranjo stražo in užival štiri ure to krasno vreme na krovu. Vtis lepega jutra je bil tem večji, ker smo se približevali italijanskemu obrežju in polagoma začeli spoznavati različne predmete s prostim očesom. Bili smo vstric luke Brindisi in od tod smo jadrili poleg obrežja do Cap Santa Maria di Leuca; tu smo morali radi morskega zaliva tarentskega zapustiti obrežje, pri Cap di Nao smo se mu pa zopet približali. Taka vožnja ob obrežju je kaj kratkočasna in zanimiva. Peljali smo se dosti hitro, skoro 20 km v jedni uri, in komaj smo si kak kraj ali goro dobro ogledali, že se je razprostrela pred očmi nova podoba. Če se pogleda na karto tega kraja se vidi, da smo imeli mej vožnjo na desnem kraju mesto Otranto. Mej tem mestom in Brindisijem je obrežje nizko in plošnato, potem se pa zopet le malo vzdigne. Od moje zadnje vožnje mimo tega obrežja sem opazil, da se je neki kraj blizu Cap Maria di Leuca hitro razvil v prijazno mesto, hiše so zidane kakor letovišča in mislilo bi se skoraj, da je tukaj morsko kopališče; ali vendar je to malo neverjetno,

tej postavki. Kake konsekvence bode izvajala, če pride v manjšino, tega ne more posamičnik povedati, to bo storila cela stranka, seveda po treznem predvarku. Že danes pa za ta slučaj napovem minoritetni predlog.

Za Hallwichom je govoril poslanec Lupul o bukovinskih šolskih stvarih, potem pa je prišel na vrsto češki poslanec dr. Harold. Ta je rekel:

Način, kakor je govoril posl. Hallwich o ustanovitvi slovenske šole v Celju, kaže, da je mej zastopniki nemškega naroda in mej zastopniki drugih narodov — žal — jako različno mnenje glede kulturnih potreb teh narodov in njih stališča v monarhiji. To nasprotje je povod vsem narodnostnim borbam in vse politične mizere. G. Hallwich je rekel, da bi ustanovitev nekaterih slovenskih razredov v Celju spravila v nevarnost vse nemštvo na Spodnjem Štajerskem. To je kriv nazor. Če je Celje dejansko in resnično nemško, tako mu ustanovitev slovenskih razredov ne more biti nevarna; če pa je tisto nemštvo le narejeno, le fingirano, potem sploh ni mogoče govoriti o kakem oškodovanju Nemcev. G. Hallwich je celjsko stvar postavil v paralelo z razvojem narodnih razmer na Češkem. Krivo je, če trdi, da so vsa mesta na Češkem Nemci ustanovili. Za husitskih vojsk so skoro vsa ta mesta postala češka in bi bila tudi češka ostala, če bi se po šolah, po upravi in po vsem javnem pritisku ne bila izvrševala praktična germanizacija. Če so zadnji čas mesta, ki so imela prej nemško upravo, prešla v češke roke, tako to ni dokaz, da so ta mesta bila prej nemška, nego samo dokaz, da češka večina prebivalstva ni mogla prej priti do veljave in ni mogla pridobiti svojemu jeziku veljavnosti v javnem življenju. Kakor so razmere sedaj, se na Češkem nikjer ne zgodi, da bi mesta, kjer imajo Nemci res večino, postala češka ali češka mesta nemška. Boj je le v občinah, kjer narodne manjšine majorizirajo narodne večine. Tako mesto so Budejovice in razna mesta na Moravi, kjer je uprava v nemških rokah in skušajo nemške manjšine z ustanavljanjem nemških šol ovirati naravni razvoj stvarij. Čas bi že bil, da bi se naučno vprašanje ločilo od vprašanja vsakdanje politike. Država bodi pri ustanavljanju učnih zavodov vsem narodom jednako pravična. Tisti element, ki je močnejši in za življenje sposobnejši, se bo vzdržal, tisti, kateri se mora umetno vzdrževati, bo propal. Nemci v Avstriji naj bi se že vendar postavili na stališče pravičnosti, potem se bodo prepričali, da je narodna moč Nemcev toliko, da je ni treba navidezno krepiti s tem, da se drugi narodi zanemarjajo. Čehi homo glasovali za Celjsko postavko, nečemo pa s tem izreči vladi zaupanja. Naučni minister naj se ne ustraši Hallwichove grožnje, da bodo levičarji iz vzprejema te postavke izvajali konsekvence; tudi če se vzprejme postavka, ne bodo levičarji še odstopili od koalicijskega korita.

Šleški posl. dr. Haase se je skliceval na avtonomijo dežel, češ, da se krši, ker se hoče vzlic protestu večine prebivalstva ustanoviti v Celju gimnazija. Kaj bi rekli poljski poslanci, ko bi hotela vlada proti izrecni volji gališkega dež. zbora usta-

noviti v Krakovu rusko gimnazijo? Govorili bi o nezaslišanem kršenju avtonomije, o grdi brezobzirnosti, o brezprimernem nasilstvu. Z Nemci na Štajerskem so Nemci cele Avstrije v nevarnosti za svojo posest, kar nas boli toliko bolj, ker smo vstopili v koalicijo s tem, da se nam zajamči naša posest in se postavijo na stran politične diference. Za celjsko postavko ne bomo in ne moremo glasovati. V interesu narodnega miru Vas prosim, odložite postavko in ne vstvarite precedence, na katero bi se mogel v drugih razmerah tudi kdo drugi sklicevati.

Posl. Klun je najprej govoril o povsem nedostatnih prostorih, v katerih je nastanjena ljubljanska mala gimnazija in tožil, da nedostaje učiteljskih kandidatov za srednje šole. Potem je rekel: Čuditi se je, da se je poročevalec, znan poznavalec naših šolskih razmer, danes izneveril svojemu načelu, ustrezati izobraževalnim potrebam raznih narodov, in da predlaga, naj se izloči postavka, katero je vlada postavila v proračun, da ugotovi priznani potrebi slovenskega prebivalstva. Slovenski narod ima žalostno srečo, da je gledé šolstva pastorka mej avstrijskimi narodi. Ne samo da nima ni jedne slovenske srednje šole, na Koroškem in v famoznem Trstu celo ljudskih šol nima. Na Kranjskem ni ne jedne slovenske srednje šole, zakaj takozvane slovenske paralelke na višji gimnaziji so utrakvistične, ker se le nekaj predmetov slovenski uči. Realca je povsem nemška, dasi je kranjski deželni zbor že opetovano sklepal glede uredbe učnega jezika. Za te sklepe pa se ni nihče menil, da se je čuditi, kako da se sedaj hkrati sklepom štajerskega dež. zbora prisoja taka važnost, dasi se navadno avtonomija malo uvažuje. Na Spodnjem Štajerskem živi kompaktno skoro ravno toliko Slovencev, kakor na Kranjskem. Poslanska zbornica je vzprejela že mnogo resolucij, katere je vlada kot opravičene priznala, katerih pa se ali ni upala ali jih ni hotela izvršiti. Slovenske paralelke na Kranjskem so se obnesle in ko je prišla Štajerska na vrsto, se je spet polovičarsko delo napravilo. Slovenske paralelke se niso zajedno na obeh spodnještajerskih gimnazijah ustanovile ampak samo v Mariboru, za poskušnjo. Slovenci so zahtevali, naj se ta poskus napravi v Celju, ker je Celje sredi slovenskega Sp. Štajerja in ker ondotno gimnazijo največ slovenski dijaki obiskujejo. Slovenski rodoljub je nabiral prispevke za ustanovitev slovenski mladini namenjene gimnazije in največ je darovala slovenska duhovščina v to svrhu. Zavod je bil seveda nemšk, kakor sedaj sploh vsi zavodi, ali ustanovitelji so imeli najprej izobrazbo slovenske mladine v mislih. O kaki nemški posesti se tu torej ne more govoriti. Celjska gimnazija je bila in je še sedaj pred vsem Slovincem namenjena, ker bi absolutno ne mogla obstajati, ko bi bila vezana samo na Nemce. Od ustanovitve te gimnazije so se naučne razmere v vseh deželah jako premenile in tem razmeram primerno bi bila morala vlada sama tudi urediti celjsko gimnazijo, kakor je to storila drugod, da bi mogla služiti prvotnemu svojemu namenu. Ker se je poskus s slovenskimi paralelkami sijajno posrečil, dasi

leži Maribor prav blizu jezikovne meje, bi bila morala vlada izpolniti svojo obljubo in po resolucijah zahtevane paralelke v Celju ustanoviti.

Predno se je to zgodilo, je morala prejšnja vlada odstopiti. Slovenski poslanci so pristopili koaliciji z izrečno izjavo, da pričakujejo od vlade, da bo upoštevala njih želje in zahteve, zlasti tiste, za katere se je zbornica že izrekle z resolucijami. (Ugovor mej levičarji; klici: o tem ne vemo ničesar.) Dotično izjavo je sklenil konservativni klub in jo oficijelno objavil. Vladi na čast bodi povedano, da je priznala opravičenost naše zahteve in obljubila jo izpolniti.

Ustanovitev slovenskih paralel v Celju ni politično, ampak čisto kulturno, ne novo nego staro vprašanje, ki stoji v državnem zboru že dlje kakor petnajst let na dnevnem redu. Ekstremni nemški nacionalci so iz njega naredili politično vprašanje in začeli srditi boj, da ustanovitev paralel prepričijo. L. 1810 so štajerski stanovi priporočali ustanovitev slovenskih profesor na graškem vseučilišču, pa se niso bali za nemštvo v Gradcu; pred 6 leti so se ustanovile paralelke v Mariboru in nemštvo ni od njih nič trpelo. Če je nemštvo v Celju zaradi nekaj slovenskih razredov v nevarnosti, potem stoji na jako slabih nogah. Vzlic temu se je mnogo ljudij udalo agitaciji nemških nacionalcev in dasi so drugačnega prepričanja, se jej ne upajo upreti. Mej te spadajo člani nemške levice, ki so svoje stališče glede Celja premenili samo iz strahu pred nacionalci. Nekdaj je levica priznavala, da je ustanovitev kulturnih zavodov za Slovence potrebna. Tudi poročevalec je to priznaval in le zahteval, naj se v Celju mesto paralel ustanovi posebna gimnazija. Ker smo hoteli koaliranim levičarjem olajšati stališče, se nismo upirali poročevalčevi zahtevi. Vlada je pritrdila in postavila v proračun prvi znesek. Komaj pa se je to zgodilo, začela se je gonja iz nova, kar kaže, da so levičarji predlagali ustanovitev posebne gimnazije samo zategadelj, da bi sploh celo stvar mogli prepričati.

Govornik razlaga potem, zakaj so Slovenci zoper to, da bi se gimnazija ustanovila kje drugje, a ne v Celju. Slovenskega kraja, kjer bi uspevala, sploh ni moči imenovati. Če pa ima mesto ali trg nemško zastopstvo, dvignilo bi se to proti slovenski gimnaziji prav tako odločno, kakor celjski mestni zastop. Kdor slovenskemu prebivalstvu v Spodnjem Štajerji res privošči prepotrebno izobraževališče, ta ne more biti za drug kraj, nego le za Celje, ker to je pravo središče za Spodnji Štajer. Nemška višja gimnazija v Celju bi s tem le pridobila, ker bi jo pohajalo mnogo več slovenskih dijakov. Najbolje bi pač bilo ustanoviti na tej gimnaziji utrakvistične paralelke, kakeršne so v Mariboru. Slovenski in nemški dijaki bi se potem čutili kot udje jednega telesa ter vadili zgodaj za mirno mejsobno življenje. Žal, da naučna uprava že lani ni tako ukrenila. Potem bi ne bila nastala taka agitacija, niti velika nevarnost za koalicijo. Za posebno utrakvistično nižjo gimnazijo se govornikovi somišljeniki udajo radi složnosti. Sedaj pa odločno prosijo, da naj se ne vzprejme poročevalčev predlog, ki je nastal iz

da bi premožnejše družine zahajale v ta oddaljeni kraj, ko imajo ob Rivijeri gotovo večja in komfortnejše urejena kopališča. Mesto Otranto je pristno italijansko gnezdo.

19. maja. Včerajšnji večer pri golničnem zahodu smo imeli pred seboj kalabrijsko obrežje; drugo jutro bi bili morali priti v mikavno cesto mesinsko in tako se je tudi zgodilo. Ko sem prišel 19. maja zjutraj ob 4. uri na stražo, zagledal sem ob Cap Spartivento luč in ko se je kmalu potem zdanilo, razgrnilo se je pred nami to obrežje. Žal, da je bilo jutro megleno in ni bilo mogoče opazovati belj oddaljena gorovja; brezuspešno smo nastavljali daljnogleda proti Etui. Ko je pa solnce ob 5. uri popolnoma izšlo, imeli smo res diven panorama pred seboj. Visoke gore kalabrijske so žarele od jutranjega solca in tudi velikan Etna je vzdignil svojo snežnobelo glavo skozi nočno meglo. Ladje so plule prav blizu kalabrijskega obrežja, tako da je bilo slišati zvonove, ki so oznanjevali pobožnemu ljudstvu sveti dan; celo posamezne osebe je bilo mogoče opazovati. Praznično oblečene so hitele v cerkev. Neka posebnost kalabrijskega obrežja so mnogoštevilne, navadno suhe struge hudournikov. Ker se namreč obrežje precej znatno vzdiguje, so struge le kratke, o deževnem vremenu se pa hitro napolnijo vsled visocih gora, kakor hitro

pa pride suh poleten čas, se hitro spraznijo. Ker teče železnica ravno po obrežju, morali so vse te hudournike premestiti.

Ko smo jadrili mimo Cap d' Armi, signaliziral je naš admiral ondi ležeči signalni postaji, da naj telegrafira v Pulj poveljništvu luke, da je na ladijah vse zdravo in da imamo lepo vreme. Taisto smo storili že prej pri Cap Otranto in Cap Maria di Leuca.

Sedaj smo pri južnem vходу v mesinsko cesto. Peljem se že petič skozi to cesto in vsakokrat mi bolj ugaja. Pot je res divna. Na levi strani Sicilija z Etno, manjšimi kraji in mestom Mesino, na desni strani pa kalabrijsko obrežje z mnogimi kraji in mestom Reggio. V tej cesti se drvi vedno močni toki, bodisi, da dva nasprotna toka vkup trčita, bodisi, da se jeden tok lomi ob kakem ozkem rtu in tako nastajajo oni vrtinci že dobro znani iz mitologije z imenom Carybdis in Scilla. To pot krmili smo skozi Carybdis in pri tem prigodil se nam je redek slučaj. Ladije so plavale v plovni vodi jedna za drugo. Prva ladija „Marija Terezija“ nagnila se je hkrati na stran in tok jo je kar za seboj potegnil. Ravno tako zgodilo se je z drugimi ladijami in ležale so vse vprek. Nikdar bi ne bil mislil, da ima vrtinec tako veliko moč. Toda kmalu smo prestali strah in jadrati smo zopet v lepem redu proti našemu cilju.

Ko smo se pripeljali iz mesinske ceste, ugleдали smo različne vulkanične otoke severno od Sicilije namreč Stromboli in Liparske otoke. Na levi strani smo imeli Sicilijo v vsej lepoti z veličanstveno Etno. Pred 7 leti, ko sem tukaj potoval, je največji ognjenik takozvani „Vulkan“ ravno gorečo lavo bruhal iz sebe, sedaj je pa bil popolnoma miren kakor tudi Etna. Lepa je vožnja poleg siciljskega obrežja in umevno je, da se vsi popotniki tako laskavo izražajo o Siciliji. Popoldne streljali smo na krovu na tarčo za dobitke. Na večer ob solničnem zahodu vozili smo se mimo največjega in najlepšega mesta Sicilije mimo Palermo. Pred 7 leti ustavili smo se na popotovanju v tem mestu in utis, katerega je to mesto z okolico naredilo na me, ostane trajen. Danes se peljemo le mimo lepo razsvetljenega mesta. Z današnjim večerom zapustimo obrežje in naslednje tri dni bomo le včasih videli od daleč afriško obrežje.

20. maja. Ta dan se prične za me s takozvano pasjo stražo od polunoci do 4. ure zjutraj. Na krovu je precej mrzlo in vlažno.

21. maja. Nasprotni veter, ki je začel uže po noči pihati, bil je pred poludnem še močnejši. Ladije „delajo močno“ in celo jezero se naredi časih po sprednjem krovu. Grozen prizor — velike ladije igrača valov. Po dnevu razmotrivali smo

samega strahu pred nemškimi nacionalci. Levica je tu podobna tistemu hišnemu gospodarju, ki se je iz strahu pred svojo ženo skril pod mizo, potem se je pa svojemu prijatelju opravičeval: „Jaz sam gospod v svoji hiši in sem, kjer hočem, tudi — pod mizo!“ (Poslanec Steinwender: „In primera?“) Odločna žena ste vi! (Veslost.) Čez deset let ali še poprej se boste vi sami čudili, kakó ste mogli proti nameravani gimnaziji prijeti akcijo, kakor bi bila nevarnost za nemštvo in cesarstvo.

Govornik naglašja, da ni res Slovincem pri tem samo za odstranitev pripravljanih razredov. Zahteva Slovencev je opravičena v pedagogičnih načelih in v razmerah javnega življenja. Materni jezik je jedini pravi učni jezik. Ljudstvo pa tudi dandanes zahteva, da mu javni funkcionarji govore čist jezik, katerega si je moči pridobiti le v primernih šolah. V to ne zadošča par ur na teden, ki se na nemških šolah dodele slovenščini. In če ima po državnih temeljnih zakonih vsak narod pravico, da se mu gojita narodnost in jezik, nadalje če naj so vsi deželni jeziki v uradih in šolah jednakovni, tedaj mora država v to dovoliti potrebne ustanove. To je glavni razlog, zakaj zahtevamo v Celji utrakovističnih paralel ali posebne gimnazije.

Posl. dr. Menger je rekel: Besedo vam zastavim, da levica ni vedela, da se je Slovincem pri vstopu v koalicijo kaj obljubilo, in besedo zastavim, da se mi je s kompetentne strani reklo, da se Slovincem ni nič obljubilo, ampak da je stvar šele pozneje vsled pritiska slovenskih poslancev postala aktuvelna.

Naučni minister Madeyski je najprej povdarjal, da se pripravljani razred v Celju ni obnesel. Ustrezaje slovenskim željam so se v Mariboru ustanovile slovenske paralele. Paralele so imele ugoden uspeh, zato ni imela vlada povoda, ustavljati se izpolnitvi svoje obljube glede Celja. Pri srednješolskih stvareh ni nvaževati samo stvarne ampak tudi politične momente. Zato je vlada lani precizovala nekaka načela, katerih se bo držala, a le navadno, ne brezpogojno. Že lani se je povedalo, da to načelo za Celje ne velja. Formelno ni vlada celjske zadeve prevzela od prejšnje, a ker je princip o utrakovizmu za Štajersko že prej obveljal, je tudi za sedanjost vlado stvar v tem oziru že dognana. Uvedenje organizacije tudi v Celju je logična konsekvence tega načela. Očitane, da vlada ne upošteva mnenja dež. zbora, je neosnovano. Kar je dež. zbor štajerski sklenil, ne odgovarja temu, kar je vlada za take slučaje zahtevala, ker pri dotičnih razpravah Slovenci še navzočni niso bili. Tudi dež. šolski svet se ni prezrl, ker je bil že leta 1888. vprašan. Glede Celja se je tedaj izrekel brezpogojno proti paralelkam glede Maribora pa tudi negativno. Njegovi razlogi so se izkazali kot jalovi. Za posebno gimnazijo se je vlada odločila zategadelj, ker se je z nemške strani povdarjalo, da bi mogle slovenske paralele tangirati nemški značaj obstoječe gimnazije. Če je vlada kaj ukrenila, ne more tega preklicati samo zategadelj, ker kaka politična stranka ugovarja; če je zastavila svojo besedo, jo mora izpolniti, ker je to fundamentalni pogoj zaupanja do vlade. Zategadelj naj se postavka odobri.

afriško gorovje, ki se polagoma zgublja ob obrežju. Na večer peljali smo se mimo afriškega mesta Algirja. Z daljnogledi oboroženi stali smo na krovu in občudovali mesto in lepo, z gorovjem obdano okolico. Jaz nisem še bil v tem mestu, ali moji tovariši pravili so mi o njega krasnih promenadah, na katerih je vedno polno živega in veselega kretanja. Posebno po zimi prihajajo tuji največ Francozi sem. Minulo zimo je prebila tudi naša pres. cesarica v tem mestu.

22. maja. Tudi danes imamo močen nasproten veter. Jadramo ob obrežju afriškem in popoldne zagledamo tudi že dolgo zaželjene gore španske. Različni parniki in jadniki, ki prihajajo v gibraltarski cesti vkup, prekidajo jednoličnost širne morske gladine. Na krovu se vse raduje, jutri zopet jedenkrat na trdna tla stopiti.

23. maja. Zjutraj se nam prikaže jeden herkulovih stebrov, namreč večji afriški, drugi steber je manjši in stoji na Gibraltarju. Na najožjem komaj 18 do 19 km. širokem mestu v gibraltarski cesti je videti na afriški strani visoka rtasta gora, na španski pa gibraltarska pečina, ki sta imenovani v mitologiji herkulova stebra. Hitro se jima bližamo in dobro razločujemo obrežje. Sedaj vidimo na afriški strani tudi mesto Ceuta s svojimi utrdbami.

Posl. Bareuther je rekel, da je ustanovitev gimnazije v Celju razžaljenje nemškega naroda. Nemški poslanci bi se morali sramovati, ko bi se udali peščici Slovencev. Vlada zahteva, da se postavka odobri. Zmatrali jo bomo zategadelj za svojo sovražnico in porabili najhujše parlamentarno sredstvo proti njej: odrekli jej bomo budget.

Posl. dr. Kaizl je naglašal, da mora biti nemštvo na Štajerskem na kaj slabih nogah, če mu morejo nekatere paralele tako neizmerno škodovati. Sicer pa je jako čudno, da v deželnem šolskem svetu ni nobenega Slovence. To potrjuje domnevanje, da se ta korporacija pri svojih sklepih ravna po političnih motivih.

Posl. grof Pininski je v imeni poljskega kluba izjavil, da bodo poljski poslanci glasovali za postavko.

Ko je še posl. dr. Gregorčič govoril za postavko — poročilo o njegovem govoru pošljem prihodni — se je seja zaključila.

Razprava s tem še ni končana, nego se bo nadaljevala v soboto.

V Ljubljani, 12. junija.

Volitve za deželne zборе vršile se bodo v septembru in oktobru. Najbrž bode državni zbor zaradi teh volitev nekoliko pozneje jel zborovanje, ker se mnogi poslanci zaradi volitev ne bodo mogli lahko udeleževati zborovanja. V Galiciji se posebno neka kmetška stranka pripravlja, da bi izpodrinila več sedanjih poslancev.

Budgetni provizorij. Včeraj je bil zopet ministerski svet in se posvetoval o tem, da bi zahteval podaljšanje budgetnega provizorija. Kakor se govori, bode vlada sedaj zahtevala podaljšanje za šest tednov. Po tem takem že vlada računa na to, da bode državni zbor zboroval še v avgustu. Menda vlada hoče poslance s tem prisiliti k prijenljivosti, da jih pusti zborovati v največji vročini. Seveda se je bati, da v juliju še večkrat zbornica ne bode sklepčna nego sedaj.

Ogerske delegacije odsek za vnanje stvari je imel včeraj sejo. Minister vnanjih stvari je jako suhoparno razlagal, kake politike se hoče držati. Videlo se mu je, da njegova nadarjenost ne dosega nadarjenosti njegovega prednika. Najprej se je seveda pohvalno spominjal svojega prednika, potem je pa zagotavljal, da se bode držal politike, kateri je položila temelj trodržavna zveza in gojil dobre odnose z vsemi vlastmi brez razločka. Držal se bode politike svojega prednika, ker ta politika kaže lepe uspehe in ugaja tradicijam in aspiracijam države, ki nima agresivnih tendenc, temveč dela le na miren razvoj mejnarodnih odnosov. Od naslednjega zasedanja delegacij se razmere niso nič premenile in na političnem nebu ni oblaka, ki bi vzbujali kako bojazen. On bo posebno deloval na neprestani razvoj naše trgovske politike in racionalno organizacijo konzulstva, za kar bode drugo leto zahteval novih žrtev. To pa zahtevajo premenjene razmere na skrajnem azijskem vzhodu. Obetal je, da se bode oziral tudi na interese Ogerske. Poročevalec Falk in grof Apponyi sta zadovoljna s tem pojasnilom. Grof Ferdinand Zichy tudi odobruje to pojasnilo, le temu ugovarja, da bi se kaj v to izjavo skušalo uriniti, kar ni v njej. Grof je menda proti temu protestovati hotel, da bi se tolmačila izjava tako, da novi minister tudi odobrava Kalnokyjevo politiko glede nuncijske Agliardija. Poslanec Abranyi je pa pri tej priliki hotel pokazati svoje sovraštvo proti Rumuniji in zahteval, da se Sedmograško utrdi proti rumunski strani, kakor se je utrdila proti Italiji južna Tirolska. On misli, da bi ta trdnjava omejevala rumunsko agitacijo.

Poslanci v zaporu. Pri poslednjih volitvah so v Italiji bili voljeni za poslance Bosco, de Felice in Berlato, katere je vojno sodišče bilo obsodilo v večletni zapor. Njih izvolitev je nekak protest naroda proti izreku vojnega sodišča. Te poslanci se pa niso povabili k zborovanju, ker je njih izvolitev neveljavna. Karakteristično za italijanske razmere je vsekako, da kar trije jetniki dobe večino pri volitvah.

Francoska zbornica. Socijalist Millerand in Ernest Roche sta predvčeraj v zbornici napala vnanjo politiko sedanje vlade zaradi tega, ker se Francija udeleži kielskih slavnosti. Minister Hanotaux je opravičeval svojo politiko. Da francoske ladje pojdejo v Kiel, to je le akt uljudnosti. S tem se Francija še ničemer ne odreče. Tudi 1890. leta

se je udeležila delavske konference v Berlinu in zaradi tega nič zgubila na svoji veljavi. Zbornica se je naposled zadovoljila z vladno izjavo.

Armensko vprašanje se je nenavadno poostriilo in utegne postati nevarno miru v orijentu. Anglija ima pripravljenih mnogo vojnih ladij v obližju Turčije, ko bi bilo treba s silo pritiskati na Turke. Govori se, da se sultan brani priznati reforme v Armeniji, boječ se, da potem Armenija dobi kmalu tako samostojnost, da bode le po imenu odvisna od Turčije. Poleg tega bi se Makedoniji ne mogle odreči reforme, ako se vpeljejo za Armenijo. Turki se nadejajo na nasprotje vlastij. To nasprotje se že pojavlja, kajti mnogi ruski listi že izjavljajo veliko nezaupnost proti predlaganim reformam, češ, z njimi se osnuje v Armeniji druga Bolgarija. Vender ni misliti, da bi stvar zaspala. Vlasti so že zaradi lastne časti prisiljene nekaj storiti. Govori se, da se skliče konferenca vlastij, ki so podpisale berlinski dogovor. Če se po sklepu te konference Turki ne udajo, bodo se pa vlasti poslužile sile.

Dopisi.

Z Dunaja, 9. junija. (Pomožna akcija.) Odkar Vam nisem pisal, narasla je svota pomožnega odbora za Ljubljano čez 160.000 gld. Poslovni časi odborovi so se skrčili na polovico, ker še vedno prihajajo sicer bolj redki, a nenavadno lepi prispevki in to od blizu in daleko. Tudi imenitni Krupp, katerega zaradi jeklenih topov imenujejo „železnega“, spomnil se je bežne Ljubljane z znatno svoto 2000 gld. Odkar so se lepo okvirjene nove slike razdrtin ljubljanskih po Dunaju razobesile, zopet doteka več novcev v pomožno blagajno. Iznajdljiva misel ta, katera obraja lepe prispevke Ljubljani! Došel je čas, da se resno posvetuje o razdelitvi tu nabranega denarja. V ta namen je izvršilni odbor bil sklican sinoči. Predlagali in objavljali so se razni načrti razdelitve, a do končnega, veljavnega zaključka se še ni prišlo. Stvar je vsestranskega premisleka in pretresovanja vredna, ker je lože denar nabirati, nego po pravičnem in sploh po pravem načinu ga razdeljevati. Najbolj se je nagnilo posvetovanje k onemu načrtu, da treba z ljubljanskim pomožnim odborom v porazumljenju postopati ter složno z njim razdeljevati. Ako se namreč sveti dunajskega in ljubljanskega pomožnega odbora združita ter se posvetovanje obeh odborov vkupno po delegatih tega in onega odbora vrši, tedaj se je nadejati jednotne in pravične razdelitve. In ravno take si želijo darovatelji brez dvojbe. Vender pak bi zaradi previdnosti onim, kateri pričakujejo podpore in so je v resnici potrebni, svetoval, naj so potrpljivi in naj sploh preveč podpore ne pričakujejo. Kar se je v Ljubljani in na Dunaju nabralo, to je, čeprav je vkupna svota (blizu 320.000 gld.) lepa na sebi, vender-le „kaplja“ proti škodi in potrebam! Zato samo malo pride na posamnika ponesrečenca. Jasno je, da zdaj velja pesnikova beseda, katera govori državi Avstriji: „Dolžnost ti tudi svojo stori, država, kaži, da si mati!“ O tem, kaj in koliko meni dati država, se še razno šepče in tajno govori, ali natančnega in določenega se nič ne ve. Torej „hladno kri!“, kakor pravijo Nemci! Najbolje, če se mej tem, dokler pride državna pomoč v podobi brezobrestnega posojila, skleplejo lastne, domače in tuje denarne sile, če se organizujejo odbori, kateri prevzamejo jeden ali drugi del potrebnega posla, da se potem resno prične stavbenško delo in da se previdno in pred vsem složno, bratsko postopa. Naj bode velika nesreča, katera je zadela naš narod, v njegovo moralno čiščenje! Učimo se ob jednem, svoje lastne moči spoznavati, prav ceniti, tudi modro in krepko upotrebljevati! — a —

Z Dolenjskega, 9. junija 1895. Ne morem si kaj, da ne bi tudi jaz zavrnil tistega „resnico- in pravicoljuba“ pod zaglavjem „Narodno gospodarstvo. Trtoreja“ v „Slovenca“ 119. št. t. l. Posvetil mu je že sam deželni popotni učitelj gosp. Fr. Gombač v Slovenčev št. 127. in mu dokazal, da je pisal neresnico in nepravico. Ta zaslepljeni trtoljub, ki izza grma napada deželnega poštenega funkcionarja, trudečega se nesebično in poštvalno z umom in dlanjo v Ljubljani in po celi deželi za procvit vinarstva in sadjarstva, je trdil v 119. št. navedenega lista, da so ljudje čakali, da pride rečeni učitelj v Šmihel-Stopiče, da bi jih kaj naučil, pa ga ni bilo. Čudom se čudimo, da je sploh treba priti v kraj, ki je tik slovečega Grma. Nimajo-li Grmski okoličani prav nič vzgleda na Grmu in njega nasadih in napravah? Na Grmu ima po našem mnenju vsak Novomeščan in okoličan dokaj prilike, da se pouči korenito in vidi na svoje oči, kako treba ravnati s trto po vseh pravilih, da uspeva in rodi; doli ob bogatem deželnem viru imajo tudi vsaj domačini dovolj bilf in ključev in cepljenih in necepljenih trt na razpolago za svoje nasade. Materijal je gotovo brez ugovora izvrsten, če tudi nasadi Grmski ne uspevajo včas tako, kakor bi si želel človek. Kajti sedaj pritiska črv, sedaj nagaja vreme, sedaj pobere in odplavi s strmine grdo deževje

uboge trtje, ki nima dovolj tal, katerih bi se moglo držati, da bi kljubovalo grozni uimi, sedaj zopet nočejo ugajati podnebne in zemeljske razmere trtni vrsti in nasadnemu načinu. Vendar je povsem dovolj pouka, in kako se ne sme ravnati, je vsak čas očitno. Eksperimenti kažejo in uče najbolj. Čemu torej klicati še popotnega učitelja in ga odtegovati drugim, ki še nič ne znajo in ne vedo o umnem vinarstvu in sadjarstvu? In ti kleta nadutost, ki si rodila že toliko zla na slovenskem polju, a te še ni pahnol od sebe potrpežljivi narod slovenski, ti govoriš, da bi posle v trtnici poleg prisilne delavnice opravljal prav lahko kak dobro izurjen paznik iste delavnice ali pa kak izučen bivši učenec vinarske šole (seveda Grmske!) Iz peresa nam sili beseda, beseda, črna kakor je to izustilo črno. — Sicer pa menimo, da je vsega dosedanjega neuspeha pri dolenjskem vinarstvu krivo jedino to, da „poslanci niso pravi“, kakor je prav dobro pogodil g. Rihard Dolenc, vodja deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu, v svojem govoru na katoliškem shodu v Črnomlju, binkoštni ponedeljek dne 3. junija t. l. (Glej „Slovenca“ št. 127. t. l. uvodni spis „Katoliški shod v Črnomlju“.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. junija.

— (Shod hišnih posestnikov ljubljanskih.) Opozarjamo še enkrat vse ljubljanske hišne posestnike na že naznanjeni shod, ki bode v petek dne 14. t. m. popoldne ob 3. uri v veliki dvorani „Tonhalle“.

— (Meščansko stavbinsko društvo) bo imelo svoj občni zbor dne 15. junija t. l. ob 2. uri popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: Posvetovanje in sklepanje o društvenih pravilih.

— (Darilo „Matici Slovenski“.) Komitè dam v Turnovem na Češkem poslal je „Matici Slovenski“ znesek 200 goldinarjev v pokritje stroškov za pravo po potresu poškodovane hiše.

— („Dom in Svet“.) Cesar je dovolil, da se vzprejme lanski tečaj „Dom in Sveta“ v cesarsko fidejkomisno knjižnico.

— (Zgradba barak) na račun mestne občine ljubljanske se je sedaj popolnem ustavila, ker so sedaj vse one stranke, ki so bile uradno deložirane, z malimi izjemami že vse pod streho. Sicer je nekoliko deložiranih rodbin iz Ljubljane odpotovalo, ali upati je, da bodo dotlej, ko se zopet vrnejo, že mogoče dobiti stanovanja v popravljenih hišah. Mestna občina ima sedaj na razpolago okoli 50 barak.

— (Ljudske kuhinje.) Katere so doslej še na Kongresnem trgu, v Trnovem in na Poljanskem nasipu revežem zastoj delile hrano, ustaviijo z jutrišnjim dnevom svoje človekoljubno delovanje. Mnoge rodbine in pozamezniki preskrbeli so si zopet reden zaslužek, oni, katerim to še ni bilo mogoče, dobivali bodo živila še nekoliko časa brezplačno. Kuhinja pri deželnem muzeju, kjer se dobiva dobra hrana po 15 kr., pa bode še nadaljevala svoje delovanje. Gostov ima toliko, da se je moral zadnji čas aktivirati še jeden kuhinjski voz.

— (Policijske vesti.) Mestna policija aretovala in izročila je danes c. kr. za mesto deleg. sodišču delavca Janeza Marna iz Spodnjega Bernika, ki je v trafiki Marije Lever v Slonovih ulicah iz zaprtega predala ukradel nekaj čez 2 gld. drobiža. Marn skušal je tudi v nekaterih štacunah ukrasti denarja, kar se mu — kolikor znano — ni posrečilo. — Mestna policija ljubljanska prijela je v službi stavbinske družbe stoječega zidarja Demetrija Straulino, katerega je dunajsko deželno sodišče zesledovalo zaradi hudodelstva poneverjenja. — Gospod Fran Lavrič, trgovec z lesom v Trstu, zgubil je predvčerašnjem v Ljubljani obligacijo ogerskega železniškega posojila serija 9.998 št. 26—30 v vrednosti 500 goldinarjev.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 2. do 8. junija kaže, da je bilo novorojencev 11 (=17.68‰), mrtvorojenca 2, umrlih 19 (=31.20‰), mej njimi so umrli za jetiko 4, za vnetjem sopilnih organov 1, za želodčnim katarom 1, vsled starostne oslabelosti 2, za različnimi boleznimi 11. Mej umrlimi je bilo tujcev 8 (=42.1‰), iz zavodov 10 (=52.6‰). Za vratio sta zboleli 2 osobi.

— (Potres.) O predvčerašnjem sunku smo dobili še ta-le poročila: Iz Trbovelj: ob 3/4 na 9. uro nastal je tukaj precej močan potres. Trajal je tri sekunde. Pred potresom slišalo se je podzemeljsko bučanje, jednako onemu od daleč drdrajočemu tovrnemu vaku. Ko se je zemlja v prvič zamajala,

skočili so otroci v šoli raz sedežev, ter zagnali na-jedenkrat strašno vpitje in jokanje in jo udrli iz šole na prosto skozi vrata in okna. Vsa šola bila je v malih trenutkih izpraznjena, če tudi šteje nad 600 otrok in 8 učiteljev. Od strahu in od presilne gube sta omedleli dve učenki, kateri je prihitel zdravnik trboveljske premogokopne družbe, dr. Graeffe kmalu zopet ozdravil. Dimniki so nekaj razrušeni, nekaj razpokani in od velikonočnega potresa nastale razpokline v šolskih sobah so postale večje. Popoldne ob 1/2. uri bil je zopet potres, ki pa je bil dosti slabši od popoldanskega; vendar je tudi naredil zopet hudo paniko. — Iz Kamnika: Dne 10. t. m. ob 8. uri 35 minut jutraj iznenadil nas je nov močan sunek, spremljan s podzemeljskim gromenjem. Na poslopih pokazale so se nove razpoke. Par dimnikov se je porušilo. — Iz Radč: Tudi pri nas čutili je bilo 10 t. m. proti 9. uri popoldne potres spremljan s podzemeljskim gromenjem. Napravil ni nikake škode, kakor tudi velikonočni ne.

— (Shod dolenjskih kmetijskih podružnic v Novem mestu) v ponedeljek 10. t. m. je bil izredno dobro obiskan. Zbralo se je okoli 300 udeležnikov, tako da je bil prostor v mestni dvorani dosti premajhen in se je moralo vršiti zborovanje v prostorni čitalniški dvorani. Shoda so se udeležile razven metliške in črnomaljske podružnice vse, nekatere tudi z velikim številom svojih članov. Celo koroška podružnica je bila zastopana. Mnogoštevilno so se udeležili shoda tudi duhovniki z vseh strani naše Dolenjske in posebno dobro je bilo zastopano tudi naše veleposestvo. C. kr. okrajno glavarstvo novomeško je zastopal okrajni komisar Kresse, c. kr. kmetijsko družbo kranjsko pa ravnatelj Pirce. Pri zborovanju, kojemu je predsedoval pristav Rohrmann z Grma, vzprejeli so se sledeči predlogi: 1.) da se rabi za zboljšanje govejega plemena na Dolenjskem jednobarvena živina murbodenskega ali pomurskega plemena (predlagal grof Margheri); 2.) da se napravijo na Dolenjskem pepinijere za rejo mladih bikov po dogovoru s c. kr. kmetijsko družbo (predlagal vitez Langer); 3.) da se priredi po Dolenjskem posameznim krajem primeren popoten pouk za intenzivnejše pridelovanje krme po travnikih in njivah (predlagal pristav Rohrmann); 4.) da se vloži peticija na poljedelsko in finančno ministerstvo zastran še enkratne preuredbe zakona o živinski soli, da jo bode lažje, ceneje in v boljši kakovosti dobivati (predlagal Fr. Kastelic); 5.) da se po spodnjem Dolenjskem, kjer je svinjereja najbolj razširjena, skrbi za zboljšanje plemena z vpeljivanjem berkširskih mrjascev (predlagal pristav Rohrmann); 6.) da skrbi c. kr. kmetijska družba pri dopolnilnih volitvah v glavni odbor za to, da bodo tudi Dolenjci v njem primerno zastopani (predlagal župnik Peterlin). Zborovanje se je s primernim nagovorom predsednika pričelo ob polu 11. uri popoldne in je končalo ob 1. uri popoldne. Obširneje poročilo sledi.

— (Starinske najdbe.) Kakor znano, koplje sedaj J. Pečnik v Brezji blizu Mirne peči. Dne 7. t. m. našel je bogat ženski okostnjak, ki je imel na levi nogi devet zanožnic, na desni pa osem, okoli vratu vse polno korald in mej njimi zlato peno, precej pod vratom pa fibulo z mnogimi obeski celo 45 cm daleč doli po truplu.

— (Toča po Gorenjskem) V poslednjih dneh je naredila toča v raznih krajih po Gorenjskem veliko škodo. Posebno v kamniškem okraju so se bali ljudje, da bi se ne ponovila katastrofa, kakršna je pred dvema letoma opustošila tuhinjsko dolino in deloma Kamnik.

— (Požar.) Dne 9. t. m. ob 1/2. uri jutraj je začelo v vasi Vird pri Vrhniki goreti. Pogorela je hiša posestnika Mačka. Kdo je zažgal, se ne ve.

— (Strelna je ubila) minuli teden na Črnem vrhu 32 letno posestnico Marijano Pustavrh, ko je blizu hiše cepila drva. Bila je takoj mrtva.

— (Državna podpora.) Trgovinsko ministerstvo je dovolilo kmetijski podružnici v Dobrem polju v Kočevskem okraju podporo 100 gld., da ustanovi drevesnico za sadno drevje.

— (Volkovi.) S Pivke se nam poroča: Dne 9. t. m. ustrelil je logar Trebec v mašunskem revirju grajščine „Šneberk“ 4 mlade volkove in sicer 2 samca in 2 samici. Prišel je nad celo gnezdo, kjer so se solnčili, bilo jih je 6 vkup. Dva sta mu ušla, na koja pa še pazi, da ju dobi. Dotični logar je letos že 7 volkov ustrelil, kar je gotovo posebna sreča.

— (Toča.) V Slovenji Bistrici in nje okolici je bila 6 t. m. huda toča, ki je uničila vinograde in kar je raslo na poljih ter v mestu naredila na šipah in strehah mnogo škode. Toča je padala pravsem suha in so nekatere zrna bila velika kakor kurja jajca. Ubogi kmet!

— (Zdravstveno stanje.) V Banjaloki in v Fari v kočevskem okraju je število za osepnicami zbolelih že vedno precej veliko, v drugih vaseh pa bolezen ponebuje ali se vsaj ne razširja. Nevarna je bolezen le pri tacihi, ki sploh nimajo stavljenih koz, ali pri starejših ljudeh. Umrla sta dva bolnika. Vsega vkup je še 23 bolnikov, katero število bi se bilo že zmanjšalo, ko bi prebivalstvo ne bilo tako indolentno proti opominjanjem zdravnikov in duhovščine.

— (Laška in nemška lojalnost.) V središču nemških nacionalcev in Bismarckovcev, v Gradci, so se pred cesarjevim obiskom zgodile kaj čudne reči, ki

na zanimiv način osvetljujejo lojalnost nemških nacionalnih in laških vseučiliščnikov. Komaj je rektor Rollett pozval akademiška društva, naj pošljejo vsako po dva zastopnika v komitè za vseučiliško slavnost o cesarjevem prihodu, se je laška „Unione academica italiana“ prostovoljno razdružila. Prof. dr. Ive, rodom iz Italije, je laške akademike nagovarjal, naj se vsaj posamični iz njih udeležijo cesarskih slavnosti, a zaman. Noben laški akademik se ni dal pregovoriti, nobeden ni hotel hliniti tega, česar ne čuti, lojalnosti. Pač pa so priredili prof. Ivetu mačjo podoknico in mu kričali „Abasso Ive“ in „Pereat Ive“. Nemškonačionalna akademična društva so se iz začetka tudi hotela razdružiti in so se odločno branila, sodelovati pri slavnostih. Nekatera društva so naposled privolila sodelovati, a le, ker se jim je reklo, da je Bismarck sv toval, opuščati iz ozirov na trozvezo vse protiaustrijske demonstracije, ne pa iz lojalnosti. Društva „Raeto-Germania“, „Stiria“, „Germania“ in „Arminia“ pa tudi še potem niso hotela odnehati ter so se udala, ko jim je rektor Rollett obljubil izključiti od slavnosti strogo avstrijsko društvo „Karolino“. To društvo ni smelo na dan cesarjevega obiska in otvoritve vseučilišča vstopiti v vseučiliške prostore, moralo je na cesti ostati in tam pozdraviti cesarja. Ta kompromis mej rektorjem in vseučiliščniki je nezaslišana škandala. Če nemški akademiki svojega mišljenja nečejo tajiti, je to vsaj možno, da a privoli rektor v kompromis in da izključi od patrijotične slavnosti patrijotično društvo, to je nezaslišano!

— (Slov. pevsko društvo v Ptui) priredi letošnji veliki koncert v Ptui dne 4. avgusta. Gospe poverjenike prosi odbor še enkrat, naj skrbje kar najbolj mogoče, da se pesmi pridno vadijo in da privedejo h koncertu mnogo pevk in pevcev. Izvrstna godba je zagotovljena. — Vljudo se prosi tudi za prispevke posameznih udov.

— (Birmancev v Trstu) je bilo letos v mestnih cerkvah in pri sv. Jakobu toliko, kakor že mnogo let ne. Vseh skupaj je bilo birmanih 2800 dečkov in deklic.

— (Nova tovarna v Trstu.) Znani industri-jalec Savel D. Modiano bode v Trstu ustanovil tovarno za izdelovanje voščeni vžgalic in je že vložil prošnje za dovoljenje pri obrtni oblasti.

— (Isterska vinarska zadruga na češki narodopisni razstavi v Pragi.) Poskušalnica, katero je odprla isterska vinarska zadruga v Pragi na razstavnem prostoru, pridobiva vedno več prijateljev isterskim vinom mej Čehi. Ne samo da so vina sama po sebi izborna in po ceni, podpirajo tudi s stališča slovanske vzajemnosti Čehi radi svoje južne brate. Isterska vina se čimdalje bolj širijo po Češki in si Čehi naročajo raje pristno blago od svojih rodni bratov nego pa falzifikovana vina od Nemcev ali prekanjenih madjarskih židov. Največ zaslug za ustanovitev „ochutnovarne“ ima poslanec dr. Laginja, ki je sam došel v Prago, da vse uredi in pridobi isterskim vinogradnikom nove odjemnike, ter tako pospešuje materijelno blagostanje svojih rojakov.

— (Trtna uš v Istri) se je konstatovala na trtah iz Pazinske okolice, kar je žalosten dokaz, da se je škodljivi mrčes začel širiti tudi po notranji Istriji. Prvikrat se je prikazala trtna uš v Istri v Piranu in v Isoli l. 1880., odkoder se je razširjala naprej.

— (Revizija načrta nove lokalne železnice proge.) Trgovinsko ministerstvo je naročilo namestništvu v Trstu, da odredi skupno s štacijsko komisijo revizijo proge ozkotirne lokalne železnice (parni tramvaj), katero nameravata zgraditi tovarnar L. Nairza in inženjer K. Pelz iz Trsta preko Opčine v Sežano.

— (Novi osobni tarif na državnih železnicah) ne bode še mogel zadobiti veljave z dnem 1. avgusta, ker delo do tačas še ne bode dogotovljeno. Sploh se bodo vršile menda še nekatere spremembe. Državni železniški svet je namreč vzprejel resolucijo, po kateri naj bi vlada ne uvedla večjih zvišanj, nego so tarifi, ki so se nedavno dovolili se-verno-zapadni železnici in državnoželezniški družbi. To so jednotne postavke 1.25, 2.50 in 3.75 kraje za kilometer. Dalje priporoča resolucija olajšanje pri daljših vožnjah že od 150. kilometra, a ne še le od 600 km., kakor je ima vladni načrt.

— (Umrl je v Zagrebu) nagloma dr. Karol Čeh, bivši konsul itd. v 54. svoje dobe. Pokojni je bil v Zagrebu jako znana ličnost posebno tudi po svojih narodno-gospodarskih spisih Bil je častni član raznih društev in imel več ruskih redov in družih inozemskih dekoracij kot priznanje njegovega narodno-gospodarskega delovanja.

— (Devetdesetletni rojstveni dan) je praznoval nedavno grof Gjuro Jelačić, zaslužni predsednik hrvatskega gospodarskega društva v Zagrebu. Bil je vedno mej prvimi podporniki pri vseh znanstvenih, književnih in gospodarskih zavodih.

— (Ovacija intendantu dr. Miletiću.) V nedeljo zvečer je priredilo občinstvo zagrebskega narodnega gledališča zaslužnemu intendantu dr. Štep. Miletiću ovacijo, s katero je javno priznavalo njegovo požrtvovalno in uspešno umetniško delovanje v minoli gledališki sezoni. Deputacija gledaliških prijateljev je pozdravila intendanta v njegovi loži,

v katero je občinstvo metalo male šopke, ki so se delili pri ugodu. Meji burtimi „živio-klici“ je frčalo po gledališču na stotine iztisov pesmi Harambašičeve, v kateri se elavi Miletičovo delovanje.

— (Novo dirkališče I. hrv. biciklističnega društva v Zagrebu) se je slovesno odprlo minulo nedeljo z veliko mejnarodno dirko, katere so se udeležili poleg mnogih domačih in vnanjih kolesarskih društev tudi člani biciklističnega kluba „Ljubljana“ in Celjskega Sokola. Dirkališče je dolgo kakih 500 metrov in odgovarja vsem športnim in tehničnim zahtevam. Izdelano je po načrtih inženjerja Tomšiča. Izmed slovenskih biciklistov, ki so se udeležili dirke, je pri odločilni junior-vožnji dobil drugo darilo član kluba „Ljubljana“ g. Zmagoslav Bohinec, ki je samo za 1/6 sekunde zaostal za dobiteljem prvega darila. Dirke se je udeležila velika množica in mnogo odličnih dostojanstvenikov, njim na čelu Nj. ces. visokost nadvojvoda Leopold Salvator, ban grof. Khuen-Hedervary, župan Mošinski itd.

— (Silna nevihta v Posavini) na Hrvaškem je naredila okoli nove Gradiške velikansko škodo. Dne 8. t. m. popoldne ob 5. uri se je odtrgal v Cerniskem gorovju oblak in je potok Šumetlica na rasel v deročo reko ter preplaval vso okolico. Mnogo krav in volov, mostov in celih koč je valila deroča voda s saboj in so ljudje bežali preplašeni iz hiš, da si rešijo življenje. V okolici je toča vničila vse žetve. V Opatovcu je baje padel, kakor pripoveduje „Agr. Ztg.“ kos ledu velik kakor petvederski sod. (?) Strela je ubila nednega otroka, več družih oseb pa je bilo poškodovanih. Boda mej prebivalstvom, ki je že prej trpelo vsled povodnji, je neizmerna. Nad 50.000 ljudi je prišlo skoro ob vse, kar so imeli.

— (Razpisane službe.) Slov. pevsko društvo „Skala“ v Sv. Križu v tržaški okolici bi rado dobilo pevovodjo, katerega pa pri svojih skromnih močeh ne more primerno plačevati iz društvene blagajne. V to svrhu vzprejme g. Ivan Caharija v Nabrežini v svojo službo gospoda, ki bi bil sposoben za dopisovanje v nemščini in bi zajedno poučeval v petju pri omenjenem društvu. Mesečna plača 30 gld. Oglasi naj se takoj pri g. Cahariji.

* (Narodopisna razstava v Pragi.) Navzlic vremenskim neugodam dohaja od dne do dne več obiskovalcev v zanimivo praško narodopisno razstavo. Posebno ob binkoštnih praznikih je bilo jako živahno, in je bilo v nedeljo 57.360, ponedeljek pa 36.607 plačujočih obiskovalcev, vsega skupaj torej gotovo nad 100.000 oseb. Do zdaj je razstavo obiskalo že okoli 250.000 oseb. Jubilejska razstava l. 1891. je dosegla na Sv. Ane dan prvi milijon obiskovalcev. Nadejati se je povsem, da do istega časa tudi „narodopisna“ dospe do tega števila.

* (Štiristo madjarizacijskih zavodov) hoče uvesti ogerski naučni minister v proslavo tisočletnice madjarske države, in sicer v takih krajih, „kjer sta ogerska narodnost in ogerski značaj v nevarnosti“. Kaj to pomeni, je znano. Tako se bodo zopet na državne stroške snovali zavodi, v katerih se bodo madjarizovali otroci nemadjarjskih narodov in se bode na najbrutalnejši način raznarodovalo mladino že v najnežnejši dobi ter se ji vcepljal madjarski duh. Teh šol naj se 200 ustanovi že letos, ostalih 200 pa drugo leto.

* (Židovsko lakomnost) prav dobro karakterizuje nastopna anekdota lista „Česke zajmy“. Neki bogatin je zapustil svoje premoženje trem dedičem, izmed katerih je bil prvi katolik, drugi protestant, tretji pa žid, s pogojem, da mora vsak osebno položiti 100 gld. v krsto. To so tudi res storili vsi trije, a kako? Protestant je položil 100 goldinarjev v papirnate desetakih, katolik pa v zlatu. In žid? Ta je položil mrtvemu v krsto menico za 300 gld. in da bi mu pokojni ničesar ne ostal dolžan, je vzel žid iz krste onih 200 gld., katere sta vložila katolik in protestant.

* (Grozna nevihta) je vničila 350 duš broječo vas Sv. Ana na Hrvaškem. Odtrgal se je proti večeru oblak in je bilo hipoma vse preplavljeno. Od vseh hiš stojita samo še dve, vse druge je voda odnesla ali pa spremenila v razvaline. Jedno ženo je ubila strela, tri osebe pa so našle smrt v deročih valovih. Vinograde je opustošila toča, istotako polja. Dva mlina je voda popolnoma uničila, jednega pa poškodovala deloma.

* (Srbski častniki v Nemčiji.) Z dovolje njem nemškega cesarja bode vstopilo šest srbskih častnikov raznih vrst v nemško vojsko, da pridobe višje vojno izobraženje.

Darila:

Za prebivalce, prizadete po potresu:

Uredništvu našega lista je poslal: Gosp. Davorin Trstenjak, ravnatelj v Kostajnici na Hrvaškem 4 gld. 86 kr., katere so darovali nekateri rodoljubi kostajniški za ponesrečene Ljubljance.

Slovenoi in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Književnost.

— Slovensko-nemškega slovarja je izšel sešitek 20., ki prinaša slovarsko gradivo od besede šesterorob do besede tvrzukati.

— „Slovenski Svet“ ima v št. 23. naslednjo vsebino: Protislovja glede na volilno pravo; L. N. Tolstoj: Gospodar pa hlapec; M. Jovović: Divno li je...; Pobirki z Dunaja; Marica: Muzin poljub; Tožba; Zmagoslava: Slovenska žena; Slovenskim materam; S. Čech: Pisne otroka; Listič; Ogled po slovanskem svetu; Zmes; Književnost.

— „Popotnik“ ima v št. 11. naslednjo vsebino: Spomenica „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, tičoč se preosnove ljudske šole; J. Košan: Leposlovje — izobraževalna sila; E. Slanc: Najvažnejši poskusi za pojasnenje prirodozlovnih beril II, III, IV. čitanke; A. Dukić: Zar i učiteljcam istu plaču? Društveni vestnik; Dopisi in druge stvari; Natečaji.

— „Mittheilungen des Musealvereines für Krain“. Redigirt von A. Kaspret. VIII. Jahrgang. 1. Heft. — Po sklepu slavnega deželnega zbora kranjskega začelo je „muzejsko društvo“ izdajati tudi nemške „Mittheilungen“ v mesečnih snopičih. Ravnokar izšli prvi snopič prinaša: S. Rutar: Schloss und Herrschaft Lueg; A. Kaspret: Aus dem Tagebuche eines krainischen Edelmannes; A. Pucsko: Fellingens Würdigung des krainischen Volkscharakters; S. R.: Markprivilegien von Plana; S. R.: Alterthümliche Funde; A. K.: Die deutsche Sprachinsel Gottschee; — Literatur über Krain. Kaj ne, samo nemški sotrudniki!

Brzjavke.

Dunaj 12. junija. Ker je po včerajšnji razpravi o celjskem vprašanju v proračunskem odseku zagotovljen poraz levičarjev, nastala je kriza. Levičarji groze, da izstopijo iz koalicije, če se celjska postavka vzprejme. Levičarski listi zahtevajo, naj levičarski poslanci postavijo vlado pred alternativo, naj se odloči ali za levičarje ali za Slovence. Položaj je jako težaven. Cesar je te dni nekemu graškemu funkcionarju rekel, da levičarskega odpora gledé Celja ne razume in da se mu zdi popolnoma neosnovan, ker sta se levičarska ministra v ministerskem svetu izrekla za gimnazijo in ker se s tem ugodi minimalni a povsem opravičeni želji slovenskega naroda.

Dunaj 12. junija. Levičarji silijo Plexerja in Wurmbranda, naj porabita ves svoj upliv, da se reši celjsko vprašanje v nemškem zmislu, in groze, da sicer onemogočijo davčno reformo. Z vladne strani se deluje na to, naj bi se levica odločila šele potem, kadar bi se o celjskem vprašanju izrekla zbornica.

Dunaj 12. junija. Poslanska zbornica je v današnji seji nadaljevala razpravo o davčni reformi. Da se nadaljuje začeta obstrukcija, so danes mladočeški poslanci zahtevali, naj se pri glasovanju po vsakem šestem predlogu pretrga seja za deset minut. Ker se to mora po opravljenku zgoditi, če to zahteva dvajset poslancev, je moralo predsedstvo ugoditi tej zahtevi. To je prvič, kar obstoji parlament, da se je katera stranka poslužila te pravice.

Dunaj 12. junija. Danes ob polu 3. uri popoldne mi je najodličnejši član poljskega kluba povedal, da je cesar pozval grofa Taaffeja, naj pride takoj na Dunaj, in da se bo državni zbor v nedeljo razpusil, če bi češki poslanci nadaljevali obstrukcijo na ta način, kakor so danes začeli.

Vratislava 12. julija. V premogokopu grofa Henkel-Donnersmarka je nastala velika eksplozija plinov. Petindvajset premogarjev je bilo ubitih, petdeset je ranjenih. Premogokop gori.

Atene 12. junija. Teodor Delyanis je sestavil novo ministerstvo.

Narodno-gospodarske stvari.

— Posojilnica v Brežicah je imela v prvih petih mesecih svojega obstanka 60.000 gld. prometa.

— C. kr. glavno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnice javlja, da se je glasom razglasila v „Wiener Zeitung“ razpisalo dobavljanje in postavljanje železnih konstrukcij z raznimi prestrojenimi deli za Dnieperski most v km. 31-954 proge drž. železnice Stanislav-Husyatín. Ponudbe naj se do najdalje 24. junija t. l. vložijo pri rečenem glavnem ravnateljstvu, kjer so na vpogled pogoji in drugi pomočki.

Listnica upravnistva.

G. A. M. . . k. g. r. v. P. . . u; 2 št. Sl. Nar. — 14 novč. — g. dr. I. P., okr. s. v B.; hvala za poslano; — toda še 4 —.

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: Antona Urbanije posestvo v Selu, cenjeno 1613 gld., dne 15. junija in 20. julija na Brdu.

Jakoba Končarja posestvo v Vodicah, cenjeno 2743 gld., dne 15. junija in 20. julija na Brdu.

Jožefa Tomca pohištvo v Ljubljani, (v drugič) dne 17. junija.

Jakoba Mohorčiča zemljišče v Ložah, cenjeno 1967 gld., dne 17. junija in 1. julija v Vipavi.

Janeza Jegliča zemljišče v Ribnem, cenjeno 467 gld., dne 21. junija in 26. julija v Radovljici.

Antona Knafelca posestvo v Koritnicah, cenjeno 2900 gld., dne 21. junija in 22. julija v Hlirski Bistrici.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
11. junija	7. zjutraj	732.5	15.2° C	sl. svz.	d. jas.	0.00
	2. popol.	730.9	24.3° C	sl. zah.	d. jas.	
	9. zvečer	730.8	16.8° C	sl. zah.	d. jas.	dežja.

Srednja temperatura 18.8°, za 0.5° pod normalom.

Dunajska borza

dne 12. junija 1895.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 30 "
Avstrijska zlata renta	123 " 05 "
Avstrijska kronska renta 4%	101 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 30 "
Ogerska kronska renta 4%	99 " 25 "
Avstro-ogerske bančne delnice	1078 " — "
Kreditne delnice	407 " 40 "
London vista	121 " 45 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59 " 40 "
20 mark	11 " 86 "
20 frankov	9 " 63 1/2 "
Italijanski bankovci	46 " — "
C. kr. cekini	5 " 67 "

G. št. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železn.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1895.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnjemu času v Ljubljani za 3 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 19. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomosti, Curih, Steyr, Linz, Budejovice, Pilsen, Marijine varo, Eger, Karlovo varo, Francovo varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 10 min. zjutraj mešani vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selthal, Solnograd.
Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.
Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomosti, Bregence, Curih, Genuva, Pariz, čez Klein Reiling, Steyr, Linz, Gmunden, Ischl, Budejovice, Pilsen, Marijine varo, Eger, Francovo varo, Karlovo varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 20 min. zvečer mešani vlak v Novo mesto, Kočevje.
Razn. tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 26 minut popoldne osebni vlak v Lesce-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 52 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipsko, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marijinih varov, Pilsen, Budejovice, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Zell na jezeru, Lend-Gastein, Ljubnega, Celoveca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža.
Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.
Ob 11. uri 36 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipsko, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marijinih varov, Pilsen, Budejovice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genuva, Curih, Bregence, Inomosti, Zell na jezeru, Lend-Gastein, Ljubnega, Celoveca, Pontabla, Trbiža.
Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.
Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Selthala, Beljaka, Celoveca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.
Ob 9. uri 4 min. zvečer osebni vlak s Dunaja preko Amstettena in Ljubnega, Beljaka, Celoveca, Pontabla, Trbiža.
Ob 9. uri 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.
Razn. tega ob nedeljah in praznikih ob 10. uri 40 minut zvečer osebni vlak iz Lesce-Bleda.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
" 9. " 05 " popoldne " "
" 6. " 50 " zvečer " "
" 10. " 10 " zvečer " " (slednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 15 " dopoldne " "
" 6. " 20 " zvečer " "
" 9. " 55 " zvečer " " (slednji vlak le ob nedeljah in praznikih.)

Na prodaj so

okna in vrata

demolirane hiše št. 2 v Prečnih ulicah

(na Sv. Petra predmestji). (793)

Vzprejem

komptoirista

ki je slovenščine in nemščine popolnoma zmožen, in

paznika

za delavce, ki je čvrst in prevdaren. Oni, ki znajo kako stavbinsko rokodelstvo in skladiščarji, imajo prednost.

Vinko Majdič,

valjični mlin v Kranju.

(777—3)

Fr. Ks. Jeločnik

krojač (271-15)

v baraki v „Zvezdi“, blizu paviljona
se priporoča slav. p. n. občinstvu za izdelovanje vseh
krojaških del.

Naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni.

Podružnica v Ljubljani
zagrebškega stavbnega podjetništva
Pilar, Mally & Bauda
arhitekt, inženirji in mestni stavbeni mojstri.

Tehnični bureau: (726-8)

Trubarjeve ulice št. 1 (blizu St. Jakobskega mostu).

Ure za dogovore od 2. do 3. ure popoldne.

Prevzemanje in izvrševanje
načrtov, projektov, proračunov stroškov,
novih zgradb in prezidav
sploh stavbnih del vsake vrste.

Jakob Štrukelj v Trstu

via Caserma št. 16, vhod piazza della Caserma
(nasproti veliki vojašnici)

prodaja po neverjetno nizkih cenah vsako-
vrstna angleška

kolesa (bicikle).

Zastopstvo koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer
v Frankobrodu in „Viktoria Cycle Works“
Wolverhampton, Angleško.

Kolesa „Adler“ so svetovnoznana in se rabijo v
nemški vojski. — Jamči se za vsako kolo 12 mesecev;
kdo ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja
se na deželo in na vse kraje. — Cenike pošilja se
poštne prosto. (728-6)

Mlin s hišo

vred, na trajni vodi v Donžalah, oboje v naj-
boljšem stanju, se po ceni prodaja. Natančneje
poizvedbe pri dru. Karolu Schmidinger-ju,
c. kr. notarju v Kamniku. (785-3)

Plemeniti raki!

Sveže lovljeni, **skadoči**, dobro zamotani, poština
in embalaža prosta.
100-120 komadov lepih namiznih rakov gld. 3-
75-80 " velikih " 3-50
55-60 " velikanov z dvema tolstima " 4-40
32-35 " debelima škarjema " 5-50
solo-velikanov, izbrane, naj-
večje živali, od 15 otm. naprej
Jamči se za to, da dospo živi, skadoči.

Gosje perje!

skubljeno z roko, bliščeče belo, gld. 1-25, isto perje nesku-
bljeno 85 kr., puh bliščeče belo, non plus ultra gld. 2-25 funt
poštine prosto. Vse po povzetju razpošilja

Henr. Schapira, Buczac, Galicija.

Opazka: Referencije so na razpolaganje. (743-8)

Za Ljubljano in okolico

iščemo **spretnega agenta** v svrhu razpečevanja zako-
nito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Visoka pro-
vizija in eventualno stalna plača. (507-12)
Menjalnično društvo glavnega mesta Budimpešte Adler & Co.

Velikonodljski potres v Ljubljani in cesarjev obisk,
prav lična in poljudno pisana brošurica s 13 lepimi slikami
najbolj prizadetih delov mesta in obširnimi opisom, po 20 kr.

Album

Ljubljana po potresu, s 13 lepimi slikami, v platno vezan
s zlatim napisom, po 40 kr.

Poročilo o potresu

v obliki pisma z raznimi podobami, po 10 kr.

Slovarček

slovensko-nemški, za potovalce po nemških deželah, ki se
hoté naglo za silo nemščine priučiti, po 50 kr.

Angleščina brez učitelja

angleščine se naglo in brez učitelja priučiti, po 50 kr., vse
te knjižice po pošti po 5 kr. dražje.

Založil in prodaja ter želi razprodajalec

Josip Paulin

(767-4) v Ljubljani Marijin trg 1.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Protinski cvet

ali
cvet zoper trganje.

Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gld. 50 kr.

Odločno najboljšo mazilo zoper trganje po
udih, bolečine v rokah, nogah, v križi
ter v živih, otrpnele ude in kite itd.

Dobiva se pri (1231-32)

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se s obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradci.

Hrastove parkete in hrastove deščice

toplo priporoča hišnim gospodarjem, kakor tudi stavbinskim moj-
strom in inženirjem po nizki ceni tovarna parketov

Ed. Šimnig v Kranji. (692-7)

Preselitev prodajalnice.

Dovoljujem si slavnemu p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da sem svojo
prodajalnico manufakturnega in lišpnega blaga

zaradi razrušenja hiše premestila s Sv. Petra ceste

v Špitalske ulice št. 2.

Izrekajoč svojo najtoplejšo zahvalo na zaupanju, ki se mi je skozi 28 let
naklonilo, priporočam se slavnemu p. n. občinstvu tudi za naprej in beležim
z velespoštovanjem

(789-1)

Terezija Eger.

Cement

železniške šine, traverze,
cinkasto in pocinkano ploščevino
železo za vezi

kovanje za okna in vrata

sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje, priporoča po zelo
znižanih cenah

Andr. Druškovič

trgovec z železnino (442-16)

Glavni trg št. 10. Ljubljana. Glavni trg št. 10.

Ign. Fasching-a vdove ključavničarstvo

Poljanski nasip h. št. 8

Reich-ova hiša

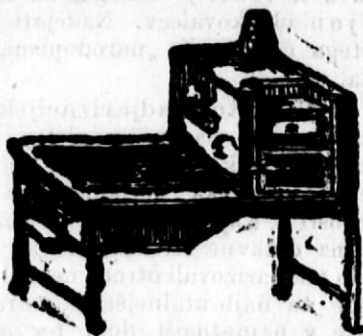
priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših, kakor tudi najfinej-
ših, z žolto medjo ali mesingom montiranih
za obklade s pečnicami ali kahlami.

Popravljanja hitro in po ceni.

Vnanja naročila se najhitreje
izvršujejo. (340-21)

Fr. Čuden, Ljubljana, Mestni trg.

Jedino zastopstvo za Kranjsko
svetovnoznane

tovarne za bicikle Ivan
Puch in drugovi v Gradci

kakor tudi

orožne tovarne za bicikle

„Steyer“

in več drugih znanih tovarn. — V zalogi se dobivajo tudi vse pritlikline
za kolesa, kakor: svetilke, zvonce, sedla, zračne sevalke itd. itd.
vse po najnižjih cenah. (712-5)

Ceniki na razpolaganje.

Štajersko deželno zdravilišče

Rogatec-Slatina.

Postaja južne železnice Poljičane. Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Pivno in kopelno zdravljenje
in zdravljenje s sirotko in elektriko.

Prospekte razpošilja ravnateljstvo.

Svetovnoznane kiselice, sodružnoče Glauber-jevo sol, priporočevane
od prvih medicinskih avtoritet pri boleznih prebavnih organov in
dihal, in sicer:

Tempeljski vrelec kot najboljša osvežujoča pijača,

Styria-vrelec kot preskušeno zdravilo razpošilja
v sveži polnitvi

oskrbništvu kopališča Rogatec-Slatina. (491-9)